

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002796

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леменева Анастасія Анатоліївна

2. Anastasiia A. Liemienieva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7312-1610

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 02-09-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10339

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.56, 76.29.56.21

Тема дисертації:

1. Оптимізація тактики лікування хворих на епітеліальну кератопатію (експериментально-клінічне дослідження)
2. Optimization of treatment tactics for patients with epithelial keratopathy (experimental clinical study)

Реферат:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуального завдання сучасної офтальмології – оптимізувати тактику лікування хворих на епітеліальну кератопатію шляхом визначення можливості застосування ПАЙЛЕР-світло терапії в комплексному лікуванні цієї категорії пацієнтів. На сьогодні одним із найскладніших і невирішених науковопрактичних питань сучасної офтальмології є лікування епітеліальної кератопатії (ЕК), хронічного запально-дистрофічного захворювання рогівки, яке належить до мультифакторіальних захворювань і супроводжується досить вираженим больовим та рогівковим синдромом, постійно прогресує, призводить до значної втрати зору та інвалідності і потребує в лікуванні мультидисциплінарного підходу (Quenn JH, 2023; Vaidyanathan U, 2019; Fung SS, 2018; Harris DL, 2018). Слід пам'ятати, що без адекватного лікування епітеліальна кератопатія може спричинити глибокі стромальні рубці, перфорацію рогівки, приєднання вторинної інфекції, виразку або навіть повну втрату зору у хворого, стати головною причиною сліпоти та серйозною загрозою громадському здоров'ю (Моїсеєнко РО, Голубчиков МВ, Слабкий ГО, Риков СО, 2019; Сакович ВМ, 2023). Оскільки фактори ризику розвитку епітеліальної кератопатії різноманітні, на жаль, не існує уніфікованого протоколу лікування цієї складної патології і кожного разу на плечі практикуючого лікаря офтальмолога лягає тягар вибору правильного та дієвого підходу в лікуванні конкретного пацієнта, що потребує чіткого визначення основного причинного захворювання (Гудзь АС, 2022; Сердюк ВМ, 2023). Останнім часом в науковій літературі з'являється все більше робіт, присвячених цій проблемі. Вивчені деякі аспекти патогенезу, запропоновані такі різномітні методи лікування як, фототерапевтична кератоектомія, використання лікувальних м'яких контактних лінз, використання фетальних клітин рогівки людини, трансплантація амніотичної оболонки, різноманітні методи кератопластики тощо (Бездітко ПА, 2022; Дрожжина ПІ, 2023; Ковальов ІА, 2021; Ульянова НА, 2020). Однак наявні численні методи лікування епітеліальної кератопатії не завжди ефективні, крім того, в силу різних причин, не завжди доступні. Тому будь-які дослідження з вивчення цієї проблеми та впровадження в медичну практику новітніх прогресивних медичних технологій лікування, без сумніву, своєчасні та актуальні. Останнім часом використання енергії червоного та ближнього інфрачервоного світла дедалі частіше привертає увагу вчених як новий інноваційний науковий підхід терапевтичного застосування світла в офтальмології (Гуляр СО, 2020; Rojas JC, 2011; Huang YY, 2009; Hamblin MR, 2006; Colić MM, 2004; Sommer AP, 2001; Karu T, 2000; Schuhmann K, 1999). У працях доводять ефективність застосування поліхроматичного поляризованого світла для прискорення репараційних процесів, безпечність застосування для впливу на слизову оболонку або рану, протизапальний та вегетотропний ефекти. Однак дослідження в цьому напрямку нечисленні, а розробка та впровадження неушкоджуючих низькоінтенсивних безконтактних методик набуває все більшої актуальності. Все це зумовило актуальність проведення досліджень, визначило мету і завдання нашої дисертаційної роботи. Об'єкт дослідження: епітеліальна кератопатія (МКХ-10: Н18.9). Предмет дослідження: визначення впливу різних режимів ПАЙЛЕР світло терапії на передню поверхню ока при експериментальній моделі епітеліальної кератопатії у щурів, аналіз зміни показників функції сльозових органів в експерименті та в клініці під впливом ПАЙЛЕР-світло терапії, порівняльний аналіз ефективності різних стратегій лікування при епітеліальній кератопатії, зокрема застосування ПАЙЛЕР світло терапії червоним фільтром (705 нм), розробка алгоритму лікування хворих на епітеліальну кератопатію з використанням ПАЙЛЕР світло терапії червоним фільтром (705 нм). Методи дослідження: загальноклінічні, офтальмологічні: інструментальні, діагностичні проби; експериментальні, статистичні.

2. The dissertation is dedicated to solving the urgent task of modern ophthalmology – to optimize the treatment tactics of patients with epithelial keratopathy by determining the possibility of using PAYLER-light therapy in the complex treatment of this category of patients. Today, one of the most complex and unresolved scientific and practical issues of modern ophthalmology is the treatment of epithelial keratopathy (EK), a chronic inflammatory-dystrophic disease of the cornea, which belongs to multifactorial diseases and is accompanied by a sufficiently pronounced pain and corneal syndrome, is constantly progressing, leads to significant vision loss and disability and requires a multidisciplinary approach to treatment (Quenn JH, 2023; Vaidyanathan U, 2019; Fung SS, 2018; Harris

DL, 2018). It should be remembered that without adequate treatment, epithelial keratopathy can cause deep stromal scars, corneal perforation, secondary infection, ulceration or even complete loss of vision and become the main cause of blindness and a serious threat to public health (Moiseenko RO, Golubchikov MV, Slabky GO, Rykov SO, 2019; Sakovich VM, 2023). Since the risk factors for the development of epithelial keratopathy are quite diverse, unfortunately, there is no unified treatment protocol for this complex pathology and each time the burden of choosing the correct and effective approach to the treatment of a particular patient falls on the shoulders of a practicing ophthalmologist, which requires a clear definition of the underlying causative disease (Gudz AS, 2022; Serdyuk VM, 2023). Recently, more and more works devoted to this problem have appeared in the literature. Some aspects of pathogenesis have been studied, various treatment methods have been proposed, such as phototherapeutic keratectomy, the use of therapeutic soft contact lenses, the use of human fetal corneal cells, amniotic membrane transplantation, various methods of keratoplasty, etc (Bezditko PA, 2022; Drozhzhina GI, 2023; Kovalev IA, 2021; Ulyanova NA, 2020). However, the existing numerous methods of treating epithelial keratopathy are not always effective, and, in addition, for many different reasons, are not always available. Therefore, any research on the study of the problem of treating epithelial keratopathy and the introduction of the latest progressive medical treatment technologies into medical practice is undoubtedly timely and relevant. Recently, the use of red and near-infrared light energy has increasingly attracted the attention of scientists as a new innovative scientific approach to the therapeutic use of light in ophthalmology. Individual works prove the effectiveness of using polychromatic polarized light to accelerate reparative processes, the safety of use for influencing the mucous membrane or wound, anti-inflammatory and vegetotropic effects (Gulyar SO, 2020; Rojas JC, 2011; Huang YY, 2009; Hamblin MR, 2006; Colič MM, 2004; Sommer AP, 2001; Karu T, 2000; Schuhmann K, 1999). However, research in this direction is few, and the development and implementation of non-damaging low-intensity non-contact techniques is becoming increasingly relevant. All this has led to the relevance of conducting research and has determined the goal and objectives of this dissertation work. The object of the study: epithelial keratopathy (MKX-10: H18.9). The subject of the research: determination of the effect of different modes of monochromatic low-intensity polarized light on the anterior surface of the eye in an experimental model of epithelial keratopathy in rats, analysis of changes in lacrimal organ function indicators in the experiment and in the clinic under the influence of PAYLER light therapy, comparative analysis of the effectiveness of various treatment strategies for epithelial keratopathy, including the use of monochromatic low-intensity polarized red (705 nm) light, development of an algorithm for the treatment of patients with epithelial keratopathy using monochromatic low-intensity polarized red (705 nm) light. Research methods: general clinical, ophthalmological: instrumental, diagnostic tests; experimental, statistical.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Леменева АА, Шаргородська ІВ. Дослідження можливості застосування ПАЙЛЕР-терапії при лікуванні пацієнтів з епітеліальною кератопатією. Українська Інтервенційна Нейрорадіологія та Хірургія. 2024; 4(50): 45-53. DOI: 10.26683/2786-4855-2024-4(50)-45-53.
- Шаргородська ІВ, Леменева АА. Нові можливості лікування хвороби сухого ока. Вісник проблем біології і медицини. 2018; 3(145):199-203. DOI: 10.29254/2077-4214-2018-3-1-145-199-203
- Риков СО, Шаргородська ІВ, Войтенко НВ, Агашков КС, Краснякова МЄ, Леменева АА. Вплив поляризованого світла на запалення передньої поверхні ока у комбінованій експериментальній моделі

хвороби сухого ока у щурів. Архів офтальмології України. 2018; 3(12):37-42. doi: <http://www.mif-ua.com/archive/article/47565>

- Риков СО, Шаргородська ІВ, Беляєва ОА, Ніколайчук НС, Гурская ДД, Леменева АА, Вадюк ЛІ. Запальні захворювання поверхні ока. Сучасні можливості діагностики та лікування. Архів офтальмології України. 2017;1(7):50-8.
- Liemienieva A, Shargorodska I, Rykov S, Petrovsky M. Experimental Studies and the Search for New Innovative Approaches to Treat Dry Eye Disease. Journal of Education, Health and Sport. 2021;11(05): 294-302. eISSN 2391-8306. DOI<http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2021.11.05.031>
<https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/JEHS/article/view/JEHS.2021.11.05.0>
<https://zenodo.org/record/5338603>
- Риков СО, Шаргородська ІВ, Гурська ДД, Леменева АА, Яковець АІ. Роль синдрому "сухого" ока при патологічних станах органу зору. Архів офтальмології України. 2016;2 (6):70-8.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U002821; 0120U105324; 0123U104207

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаргородська Ірина Василівна
2. Iryna V. Shargorodska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8958-1849

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бездітко Павло Андрійович

2. Pavlo A. Bezditko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9147-4310

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010656

Місцезнаходження: , Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коновалова Наталія Валеріївна

2. Nataliia V. Konovalova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-8164-4654

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жабоедов Дмитро Геннадійович

2. Dmytro H. Zhaboiedov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4212-8403

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипник Рімма Леонідівна

2. Rimma L. Skrupnyk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8463-1701

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петренко Оксана Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петренко Оксана Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна